PIERWSZA ŁAWKA · 40 ZADAŃ DO LEKTURY · EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2027 · JĘZYK POLSKI · KLASA 8

Chłopcy z Placu Broni – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

40 zadań w formule CKE do lektury obowiązkowej: fabuła i bohaterowie, gatunek, język, problematyka, konteksty, karta „jak na egzaminie" z argumentacją i planem wypracowania. Ramka „W pigułce", klucz z zasadami oceniania.

Karta	Temat	Zadania
1	**Fabuła i bohaterowie** Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnár · kl. IV–VI	7 zad. 9 pkt
2	**Gatunek i kompozycja** Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnár · kl. IV–VI	7 zad. 10 pkt
3	**Język, styl i fragment tekstu** Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnár · kl. IV–VI	7 zad. 8 pkt
4	**Problematyka i wartości** Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnár · kl. IV–VI	6 zad. 9 pkt
5	**Konteksty i porównania** Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnár · kl. IV–VI	6 zad. 9 pkt
6	**Jak na egzaminie – zadania mieszane** Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnár · kl. IV–VI	7 zad. 10 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Materiał zawiera **40 zadań typu egzaminacyjnego** do jednej lektury obowiązkowej w sześciu kartach: fabuła i bohaterowie, gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania oraz karta mieszana „jak na egzaminie”.
- Pierwsza karta zaczyna się od ramki **„W pigułce”** (o czym to jest, problematyka, bohaterowie, motywy, konteksty) – można od niej zacząć powtórkę.
- Formuły poleceń i punktacja są takie jak w arkuszach CKE (egzamin 10 maja 2027 r.). Od 2027 r. zadania mogą sprawdzać znajomość całych lektur także z klas IV–VI. Błąd rzeczowy dotyczący lektury oznacza 0 pkt za zadanie.
- Klucz na końcu zawiera zasady oceniania, przykładowe odpowiedzi i numer z brzmieniem wymagania z podstawy programowej.
- Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania i drukować karty osobno – np. jako kartkówkę albo pracę domową.

Materiał oryginalny przygotowany zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi na rok 2027 (informator CKE o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025, lista lektur obowiązkowych; podstawa programowa 2017 w brzmieniu z 2024 r., Dz.U. 2024 poz. 996). Nie zawiera zadań z arkuszy CKE. Cytaty wyłącznie z utworów w domenie publicznej (wolnelektury.pl). Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Fabuła i bohaterowie

Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnár · kl. IV–VI

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 9 pkt

W pigułce

- **O czym to jest.** Budapeszt, wiosna 1889 r. Chłopcy z ulicy Pawła bronią swojego placu – pustej parceli przy składzie drewna – przed Czerwonymi Koszulami, którymi dowodzi Feri Acz. Najmniejszy z nich, Nemeczek, jedyny szeregowiec, mimo choroby wykazuje się ogromną odwagą i lojalnością. Chłopcy wygrywają bitwę, ale Nemeczek umiera wkrótce po niej, a plac ma zostać zabudowany.
- **Problematyka:** przyjaźń, lojalność i honor; odwaga fizyczna i odwaga moralna; zdrada i przebaczenie (Gereb); szacunek dla przeciwnika; wspólnota i miejsce, które jest dla dzieci jak ojczyzna; sens poświęcenia.
- **Bohaterowie**

Postać	Kim jest, jaki jest
Nemeczek	najmniejszy, jedyny szeregowiec, syn krawca; wierny, odważny, uczciwy; w bitwie obala Acza, zostaje mianowany kapitanem, wkrótce umiera.
Boka	przywódca chłopców z placu, rozsądny i sprawiedliwy; wybrany 11 głosami na 14; planuje i wygrywa bitwę.
Gereb	rywal Boki; zazdrosny, zdradza kolegów, potem żałuje, wraca i w bitwie odzyskuje chorągiewkę.
Feri Acz	przywódca Czerwonych Koszul; honorowy przeciwnik, docenia odwagę Nemeczka.
bracia Pastorowie	silni chłopcy z Czerwonych Koszul; zabierają słabszym kulki, a po odmowie Nemeczka wrzucają go do stawu.
Czonakosz	silny, wesoły przyjaciel Boki i Nemeczka, w bitwie bierze do niewoli Pastora.
Jano	stróż składu drewna, Słowak, właściciel psa Hektora.

- **Motywy**

Motyw	Jak występuje w lekturze
plac jako ojczyzna	zwykła parcela jest dla chłopców prerią i ojczyzną, której trzeba bronić.
wojna	zabawa w wojsko z rangami i chorągiewką, a jednocześnie poważne przeżycia.
zdrada i wierność	Gereb zdradza, Nemeczek nie zdradza nawet wtedy, gdy go upokarzają.
śmierć dziecka	odejście Nemeczka nadaje zabawie tragiczny wymiar.

- **Konteksty:** Powieść węgierskiego pisarza wychodziła w odcinkach od 1906 r., a jako książka ukazała się w 1907 r.; akcja toczy się w prawdziwej dzielnicy Budapesztu. Tytuł polski pochodzi z pierwszego przekładu; nowsze przekłady używają też tytułu *Chłopcy z ulicy Pawła*. Fragment powieści był tekstem literackim na egzaminie ósmoklasisty w 2025 r.; najsłynniejsza ekranizacja – film Zoltána Fábriego (1969).

Jak wykorzystać w wypracowaniu

Przykład 1. Temat: Prawdziwy bohater nie musi być najsilniejszy.
Argument: o bohaterstwie decyduje postawa, a nie siła. Przykład: Nemeczek, najmniejszy i chory, w czasie bitwy rzuca się na Acza i powala go na ziemię, za co Boka mianuje go kapitanem.

Przykład 2. Temat: Czy warto przebaczać tym, którzy nas zawiedli?
Argument: przebaczenie daje szansę na poprawę. Przykład: Boka przyjmuje z powrotem skruszonego Gereba, a ten w bitwie odzyskuje chorągiewkę i odzyskuje stopień porucznika.

Zadania

1 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń dotyczących początku powieści *Chłopcy z Placu Broni*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Bracia Pastorowie odebrali Nemeczkowi i jego kolegom kulki na wyspie w Ogrodzie Botanicznym.	P	F
2. Chorągiewkę chłopców z placu zabrał z fortu sam przywódca Czerwonych Koszul.	P	F

2 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.** ___ / 1 pkt

Podczas pierwszej, wieczornej wyprawy do Ogrodu Botanicznego Nemeczek

A. zgodził się przejść do Czerwonych Koszul.

B. wpadł do stawu, a potem ukrył się w szklarni w basenie ze złotymi rybkami.

C. został wykąpany w stawie przez braci Pastorów na rozkaz Acza.

D. odebrał Czerwonym Koszulom chorągiewkę chłopców z placu.

3 **Ustal kolejność zdarzeń z powieści. Wpisz numery od 1 do 4.** ___ / 1 pkt

_____ Nemeczek podsłuchuje rozmowę Gereba ze stróżem Jano.

_____ Chłopcy w głosowaniu wybierają Bokę na przywódcę.

_____ Posłowie Czerwonych Koszul wypowiadają chłopcom z placu wojnę.

_____ Boka i jego towarzysze zostawiają na wyspie w Ogrodzie Botanicznym kartkę z wiadomością od chłopców z ulicy Pawła.

4 **Dopasuj do każdej postaci właściwy opis. Wpisz odpowiednią literę.** ___ / 2 pkt

1. Jano	a) człowiek, który w dniu śmierci syna musi dokończyć zamówiony garnitur dla klienta
2. Czonakosz	b) dorosły, który pod koniec powieści mówi Boce, co stanie się z placem
3. Weisz	c) chłopiec, który razem z Boką i Nemeczkiem bierze udział w wieczornej wyprawie do Ogrodu Botanicznego
4. ojciec Nemeczka	d) prezes kitowców w chwili, gdy nauczyciel rozwiązuje stowarzyszenie

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

5 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.** ___ / 1 pkt

Gereb próbował przekupić stróża Jano, aby ten

A. zamknął Nemeczka w swojej chacie.

B. oddał Czerwonym Koszulom chorągiewkę.

C. wypędził chłopców z placu.

D. wykopał rów przed fortami.

6 **Wyjaśnij, dlaczego członkowie stowarzyszenia kitowców uznali Nemeczka za zdrajcę i jak go za to ukarali. Napisz dwa zdania.** ___ / 2 pkt

7 **Podaj jedną informację o losie Czerwonych Koszul po przegranej bitwie, którą Boka przekazuje umierającemu Nemeczkowi.** ___ / 1 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

Gatunek i kompozycja

Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnár · kl. IV–VI

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 10 pkt

Przypomnij sobie

- **Powieść** – rozbudowany utwór epicki pisany prozą, z wieloma wątkami i bohaterami.
- **Odmiany powieści**: obyczajowa, przygodowa, detektywistyczna, fantastycznonaukowa, fantasy i inne.
- **Narrator trzecioosobowy** opowiada z zewnątrz o innych postaciach; narrator pierwszoosobowy jest uczestnikiem zdarzeń.
- **Punkt kulminacyjny** – moment najwyższego napięcia, w którym rozstrzyga się główny konflikt.

Zadania

1 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Powieść Chłopcy z Placu Broni to przede wszystkim powieść ___ / 1 pkt

A. fantastycznonaukowa o podróży w czasie.

B. fantasy z elementami baśni.

C. detektywistyczna z zagadką kryminalną.

D. przygodowa i obyczajowa dla młodzieży.

2 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń dotyczących narracji w powieści *Chłopcy z Placu Broni*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.**

___ / 1 pkt

1. O zdarzeniach opowiada narrator trzecioosobowy, który nie jest jednym z chłopców biorących udział w akcji.	**P**	**F**
2. Narratorem jest Nemeczek, który opowiada o swojej chorobie.	**P**	**F**

3 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Wydarzenia opisane w powieści – od rozmowy o zabranych kulkach do śmierci Nemeczka – trwają ___ / 1 pkt

A. niespełna dwa tygodnie.

B. cały rok szkolny.

C. kilka lat.

D. całe letnie wakacje.

PIERWSZA ŁAWKA

Język, styl i fragment tekstu

Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnár · kl. IV–VI

KARTA 3/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 8 pkt

Przypomnij sobie

- **Środki stylistyczne**: przenośnia – wyrazy, które razem mają znaczenie niedosłowne; zdrobnienie – wyraz o znaczeniu pomniejszającym lub czułym; pytanie retoryczne – pytanie, na które nie oczekuje się odpowiedzi; wyraz dźwiękonaśladowczy – naśladuje odgłos.
- **Symbol** – przedmiot lub zdarzenie, które oprócz znaczenia dosłownego ma znaczenie głębsze, ważne dla całego utworu.
- **Komizm** – to, co śmieszy; może wynikać z sytuacji, z charakteru postaci albo z języka.
- **Mowa zależna** przytacza czyjeś słowa pośrednio, zwykle po spójniku *że*, ze zmianą osoby i bez myślnika.

Zadania

1 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Słowo einstand, którym chłopcy nazywają zabranie im kulek przez Pastorów, oznacza

___ / 1 pkt

A. zakład o to, kto pierwszy dobiegnie do placu.

B. uczciwą wymianę kulek po skończonej grze.

C. karę wymierzaną przez nauczyciela za spóźnienie.

D. odebranie słabszemu jego rzeczy siłą przez silniejszego.

2 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Stwierdzenie, że plac był dla chłopców prerią i ojczyzną, to przykład ___ / 1 pkt

A. wyrazu dźwiękonaśladowczego.

B. przenośni.

C. zdrobnienia.

D. pytania retorycznego.

3 **Przeczytaj zdanie napisane na podstawie powieści.**

Nemeczek, drżąc z zimna, odszedł z wyspy.

Przekształć wyróżnione w zdaniu wyrażenie *drżąc z zimna* na zdanie podrzędne. Zapisz całe zdanie złożone. ___ / 1 pkt

4 **Przekształć na mowę zależną wypowiedź ułożoną na potrzeby zadania.**

Boka powiedział do kolegów: – Musimy bronić placu do końca. ___ / 1 pkt

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Chłopcy z Placu Broni – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

Podgląd pokazał 7 z 23 stron. Pełna wersja: 23 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- 40 zadań typu egzaminacyjnego do lektury obowiązkowej „Chłopcy z Placu Broni" – w formule egzaminu ósmoklasisty 2027, z kluczem i zasadami oceniania.
- Sześć kart: fabuła i bohaterowie (z ramką „W pigułce"), gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania z innymi lekturami, karta „ja
- Zadania prawda/fałsz, wyboru, dopasowania, kolejności zdarzeń i otwarte – także argument do tezy, teza i plan wypracowania.
- Przy każdym zadaniu numer wymagania z podstawy programowej.
- Gotowe na powtórkę przed egzaminem, kartkówkę z lektury albo pracę domową – każdą kartę można wydrukować osobno.
- PDF do druku (23 stron) i DOCX do edycji (czarno-biały, gotowy do kserowania).
- Treść oryginalna; cytaty tylko z utworów w domenie publicznej.
- Pisownia według zasad od 1 stycznia 2026 r.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/egzamin-osmoklasisty-2027-chlopcy-z-placu-broni-40-zadan